

EUROOPAN JÄRJESTELMÄRISKIKOMITEA

EUROOPAN JÄRJESTELMÄRISKIKOMITEAN PÄÄTÖS,

annettu 11 päivänä joulukuuta 2015,

kolmansien maiden olennaisuuden arvioinnista Euroopan unionin pankkijärjestelmän kannalta vastasyklisten puskurikantojen hyväksymisen ja vahvistamisen yhteydessä

(EJRK/2015/3)

(2016/C 97/11)

EUROOPAN JÄRJESTELMÄRISKIKOMITEAN HALLINTONEUVOSTO, joka

ottaa huomioon finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta 24 päivänä marraskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1092/2010⁽¹⁾ ja erityisesti sen 3 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan ja 15 artiklan,

ottaa huomioon oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU⁽²⁾ ja erityisesti sen 138 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisista laitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää raportointia koskevista teknisistä täytäntöönpanostandardeista⁽³⁾ 16 päivänä huhtikuuta 2014 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 680/2014 ja erityisesti sen liitteet I ja II,

ottaa huomioon tietojen toimittamisesta ja keruusta finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvontaa varten unionissa ja päätöksen EJRK/2011/6 kumoamisesta 21 päivänä heinäkuuta 2015 annetun Euroopan järjestelmäriskikomitean päätöksen EJRK/2015/2⁽⁴⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan järjestelmäriskikomitea (EJRK) vastaa makrotason vakauden valvonnasta ja pyrkii osaltaan estämään ja lieventämään järjestelmäriskejä Euroopan unionissa.
- (2) Tehtäviensä hoitamiseksi EJRK arvioi makrotason vakautta koskevia riskejä, jotka johtuvat kehityksestä Euroopan unionissa ja kolmansissa maissa. Tällaiset riskit saattavat syntyä unionin pankkijärjestelmän rajat ylittävistä kolmansiin maihin liittyvistä vastuista, jotka voivat toimia kanavana häiriöiden leviämiseksi unioniin. Erityisesti luotonannon liiallinen kasvu tietyssä kolmannessa maassa saattaa johtaa suuriin tappioihin Euroopan unionin pankkisektorilla ja viime kädessä uhata rahoitusvakautta unionissa, ellei kyseinen maa puutu tilanteeseen makrovaikauspoliittisilla toimilla.
- (3) Direktiivin 2013/36/EU 138 artiklassa EJRK:lle annetaan erityinen tehtävä torjua kolmansien maiden luotonannon liiallisesta kasvusta johtuvia riskejä. Tarkemmin sanottuna silloin, kun kolmansien maiden viranomaisten toteuttamia toimenpiteitä on pidettävä riittämättöminä, EJRK voi ryhtyä toimenpiteisiin unionin pankkisektorin suojelemiseksi kolmansien maiden luotonannon liiallisesta kasvusta johtuvilta riskeiltä. EJRK voi erityisesti antaa suosituksen muodossa ohjeita nimetyille viranomaisille Euroopan unionissa asianmukaisen vastasyklisen puskurikannan soveltamisesta kolmanteen maahan liittyviin vastuisiin.
- (4) Näiden tehtävien hoitaminen edellyttää niiden kolmansien maiden määrittämistä, joita kohtaan unionin pankkijärjestelmällä on olennaisia vastuita (jäljempänä 'olennaiset kolmannet maat'). Vaikutus, joka tietyn kolmannen maan luotonannon liiallisella kasvulla voi olla unionin pankkijärjestelmään, riippuu Euroopan unionissa pääkonttoreitaan pitävien pankkien kyseiseen kolmanteen maahan liittyvien vastuiden suuruudesta ja luonteesta. Kun otetaan huomioon, ettei EJRK:llä ole mahdollisuuksia seurata kehitystä kaikissa kolmansissa maissa eri puolilla maailmaa, se katsoo voivansa parhaiten hoitaa direktiivin 2013/36/EU 138 artiklan mukaisia tehtäviään seuraamalla luotonannon liiallisen kasvun merkkejä ainoastaan niissä kolmansissa maissa, joissa unionin pankkijärjestelmällä on olennaisia vastuita.

⁽¹⁾ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338.

⁽³⁾ EUVL L 191, 28.6.2014, s. 1.

⁽⁴⁾ EUVL C 394, 27.11.2015, s. 4.

- (5) EJRK aikoo käyttää olennaisten kolmansien maiden määrittämiseen valvontatietoja, joita Euroopan pankkiviranomainen (EPV) kerää Euroopan pankkiviranomaisen 23 päivänä syyskuuta 2015 antaman päätöksen EBA/DC/2015/130⁽¹⁾ mukaisesti. Päätöksessä EBA/DC/2015/130 annetaan unionin 191 suurimmasta pankista koostuvan otannan perusteella yksityiskohtaisia tietoja pankkien rahoitustaseeseen sisältyvistä vastuista, jotka liittyvät yleisesti kaikkiin kolmansiin maihin. Vaikka näihin tietoihin ei sisälly tietoja kaupankäyntivarastoon kohdistuvista vastuista eivätkä ne kata kaikkia unionin pankkeja, EJRK pitää kyseisiä tietoja asianmukaisina olennaisten kolmansien maiden määrittämistä varten. Pankkien rahoitustaseessa oleviin vastuisiin keskittymistä pidetään asianmukaisena, koska ne muodostavat valtaosan vastuista. Lisäksi nettoutusjärjestelyt ja muun muassa johdannaisten ja lyhyiden positioiden käyttö tekevät kaupankäyntivarastoon sisältyvän vastuun kohdentamisen tiettyyn kolmanteen maahan hankalaksi. Suurimpien pankkien muodostamaan otantaan keskittävää tarkastelua on pidettävä asianmukaisena, koska näiden pankkien rajat ylittävän toiminnan volyyymi on tavallisesti suurin ja näin ollen puuttumatta jättäminen tietyin maan luotonannon liialliseen kasvuun vaikuttaisi eniten näihin pankkeihin. Vuonna 2014 kyseisten otantaan sisältyvien 191 pankin osuus Euroopan unionin pankkijärjestelmän kokonaisvaroista oli 92 prosenttia. Koska EJRK ei tarvitse olennaisten kolmansien maiden määrittämiseen pankkikohtaisia vastuita koskevia tietoja, sen tarkoituksena on pyytää EPV:lta päätöksen EBA/DC/2015/130 mukaisesti kerättyjä tietoja kansallisella tasolla aggregoituina. Tällaisiin tietopyyntöihin sovelletaan päätöstä EJRK/2015/2.
- (6) EJRK määrittää olennaiset kolmannet maat kolmen vaikutusmittarin perusteella: kolmansiin maihin liittyvät riskipainotetut varat, alkuperäinen vastuu ja laiminlyödyt vastuut. Pääasiallisena syynä usean mittarin käyttämiselle on kattavan kuvan saaminen kolmansiin maihin liittyvien vastuiden luonteesta. Pelkkiin riskipainotettuihin varoihin keskittyminen voisi johtaa tilanteeseen, jossa sellaisia merkittäviä vastuita, joiden riski on matala, ei voitaisi ottaa asianmukaisesti huomioon. Alkuperäisellä vastuulla kompensoidaan tätä ottamalla huomioon vastuiden suuruus ennen riskipainotuksen soveltamista. Lopuksi laiminlyödyillä vastuilla pyritään ottamaan huomioon vastuut, jotka muodostavat pankeille korkeamman luottotappioriskin.
- (7) EJRK määrittelee tyypillisesti kolmannen maan olennaiseksi, kun kyseiseen maahan liittyvät unionin pankkijärjestelmän vastuut vastaavat vähintään yhtä prosenttia tarkasteltuna ainakin yhdellä edellä mainituista kolmesta mittarista. Yrityksiin verrattuna pankkien pääomataso on tyypillisesti matala niiden varoihin verrattuna. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka vastuut saattavatkin vaikuttaa pankin taseen loppusummaan nähden pieniltä, tappiot voivat ylittää tasolle, joka uhkaa pankkien vakavaraisuutta ja/tai luo yleisön keskuudessa epäilyjä niiden vakavaraisuudesta. Tämä vaatimus edellyttäisi matalan kynnyksarvon vahvistamista, sillä kielteiset muutokset tiettyssä kolmannessa maassa voivat vaikuttaa olennaisesti pankkien pääomapositioon. Samalla olennaisten kolmansien maiden määrittämiseen sovellettavassa kynnyksarvossa ei pitäisi ottaa huomioon kolmansia maita, joihin liittyviä vastuita on ainoastaan yhdellä jäsenvaltiolla, elleivät tällaiset vastuut ole riittävän suuria muodostaakseen unionin kanalta kyseistä jäsenvaltiota laajemmalle ulottuvan riskin. Tällaisten tilanteiden estämiseksi olisi vahvistettava korkea kynnyksarvo, millä varmistettaisiin se, että huomioon otetaan ainoastaan suurimmat vastuut jäsenvaltioissa. EJRK katsoo, että yhden prosentin kynnyksarvolla kokonaisvastuista saavutetaan oikeanlainen tasapaino edellä esitettyjen kahden toivottavan tuloksen välillä.
- (8) EJRK kokoaa olennaisten kolmansien maiden luettelon, jonka se päivittää vuosittain luetteloon lisäämiseen ja siitä poistamiseen sovellettavien kriteerien perusteella. Pankkitoiminnan vastuut muuttuvat ajan myötä, ja ne heijastavat talouden ja rahoitusmarkkinoiden yhdentymisen syklistä ja rakenteellista kehitystä kaikkialla maailmassa. Olennaisten kolmansien maiden määrittämisen on seurattava tätä kehitystä. Tätä varten on määritelty olennaisten kolmansien maiden luetteloon lisäämiseen ja siitä poistamiseen sovellettavat kriteerit. Kriteerien on tarkoitus olla: a) varovaisuutta noudattavia – kolmannen maan lisääminen luetteloon on helpompaa kuin sen luettelosta poistaminen; ja b) avoimia – kriteerit luetteloon lisäämiselle ja siitä poistamiselle perustuvat yksinkertaisille säännöille. Lisäksi EJRK voi käyttää harkintavaltaa määrittäessään sitä, onko kolmas valtio unionin pankkisektorin kannalta olennainen. Tällaisen harkintavallan käyttö on todennäköisintä tapauksissa, joissa kolmas maa on hyvin lähellä sitä, että se täyttäisi kriteerit olennaiseksi toteamiselle.
- (9) Hallintoneuvostoa pyydetään hyväksymään kaikki olennaisten kolmansien maiden luettelon muutokset kirjallisessa menettelyssä. Jos luettelon osalta esitetään vastaväite, hallintoneuvosto äänestää asiasta. EJRK:n sihteeristö laatii vuosittain luonnoksen olennaisten kolmansien maiden luetteloksi soveltaen luetteloon lisäämistä ja siitä poistamista koskevia kriteerejä. Neuvoa-antava tekninen komitea voi harkintavaltansa perusteella muuttaa luetteloluonnosta ennen kuin se toimitetaan hallintoneuvostolle.
- (10) Tämän päätöksen mukaisesti määritetyt olennaiset kolmannet maat ovat EJRK:n sihteeristön seurannassa. Muita kolmansia maita saatetaan seurata unionin muilla lainkäyttöalueilla riippuen siitä, ovatko ne olennaisia tietyin jäsenvaltion kansallisen pankkijärjestelmän kannalta. Aikaisemmasta ns. riskikojelautaan (Risk Dashboard) ja vastasykliseen pääomapuskuriin liittyvästä työstä kertynyttä ammattitaitoa hyödynnetään määritettäessä indikaattoreita, jotka ovat kaikkein keskeisimpiä luotonannon liiallisen kasvun tunnistamiseksi aikaisessa vaiheessa.

⁽¹⁾ Euroopan pankkiviranomaisen päätös EBA/DC/2015/130, annettu 23 päivänä syyskuuta 2015, toimivaltaisten viranomaisten raportoinnista EPV:lle; julkaistu EPV:n verkkosivuilla osoitteessa www.eba.europa.eu

- (11) EJRK on määrittänyt alun perin kuusi olennaista kolmatta maata valvontatietojen, joiden viitepäivämäärä on 30. päivä kesäkuuta 2014, perusteella. Nämä alun perin olennaisiksi todetut kolmannet maat olivat Brasilian liittotasavalta, Kiinan kansantasavallan erityishallintoalue Hongkong, Kiinan kansantasavalta, Turkin tasavalta, Venäjän federaatio ja Amerikan yhdysvallat. Muutokset olennaisten kolmansien maiden luetteloon pitäisi julkaista EJRK:n verkkosivulla.
- (12) EJRK:n määrittämien olennaisten kolmansien maiden luettelo tarkistetaan ensimmäisen kerran vuoden 2017 toisella vuosineljänneksellä valvontatietojen, joiden viitepäivämäärä on 31. päivä joulukuuta 2016, perusteella. Tämä johtuu tarpeesta saada käyttöön riittävät tiedot luetteloon lisäämistä koskevien kriteerien soveltamista varten. Koska käytettävissä on riittämättömät tiedot luettelosta poistamista koskevien kriteerien soveltamista varten, ensimmäisessä tarkistuksessa arvioidaan ainoastaan mahdollisia lisäyksiä olennaisten maiden luetteloon.
- (13) Myöhemmät olennaisten kolmansien maiden luettelon tarkistukset tehdään valvontatietojen, joiden viitepäivämäärä on kunkin kalenterivuoden 31. päivä joulukuuta, perusteella. Kun riittävät tiedot luettelosta poistamista koskevien kriteerien soveltamiseksi ovat saatavilla, seuraavissa tarkistuksissa arvioidaan myös mahdollisia poistoja olennaisten kolmansien maiden luettelosta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Soveltamisala

EJRK:n päätöksessä määritetään menettelyt kolmansien maiden olennaisuuden arvioimiseksi Euroopan unionin pankkisektorin kannalta vastasyklisen puskurikantojen hyväksymisen ja vahvistamisen yhteydessä direktiivin 2013/36/EU mukaisesti.

2 artikla

Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

- a) "vastasyklisellä puskurikannalla" samaa kuin direktiivin 2013/36/EU 128 artiklan 7 kohdassa;
- b) "vastuulla" samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013⁽¹⁾ 5 artiklan 1 kohdassa;
- c) ilmauksella "EJRK:n sihteeristön seuranta/seurannassa" EJRK:n sihteeristön toteuttamaa indikaattorien ja kvantitatiivisten välineiden hallintaa, ylläpitoa ja säännöllistä päivittämistä mahdollisen luotonannon liiallisen kasvun osoittamiseksi olennaisissa kolmansissa maissa;
- d) "kolmannella maalla" samaa kuin suosituksen EJRK/2015/1 2 jakson 1 kohdan g alakohdassa;

3 artikla

Tietojen kerääminen

1. Sen arvioimiseksi, mitä maita on pidettävä olennaisina unionin pankkisektorin kannalta, sekä asetuksen (EU) N:o 1092/2010 15 artiklan mukaisesti EJRK:n sihteeristö pyytää EPV:ltä täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 680/2014 liitteessä I tarkoitettuja aggregoituja valvontatietoja, jotka EPV kerää päätöksen EBA/DC/2015/130 mukaisesti.

2. Arvioitaessa onko kolmatta maata pidettävä unionin pankkisektorin kannalta olennaisena, huomioon otetaan seuraavat mittarit:

- a) riskipainotetut vastuumäärät;
- b) alkuperäiset vastuut; ja
- c) laiminlyödyt vastuut.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1).

3. EJRK kerää erityisesti neljännesvuosittain seuraavat tietopisteet 1 kohdassa mainituista valvontatiedoista kunkin olennaisen kolmannen maan osalta.

a) Malli C 09.01: rivien 070, 080, 090, 100, 110, 120, 130, 140, 150 ja 160 sekä sarakkeiden 010, 020 ja 080 leikkauspiste; ja

b) Malli C 09.02: rivien 030, 060 ja 140 sekä sarakkeiden 010, 030 ja 110 leikkauspiste.

4. EJRK:n sihteeristö on yhteydessä EPV:hen asioissa, jotka koskevat 3 kohdassa mainittujen tietopisteiden toimittamista ja mahdollisia tulevia raportointimallien muutoksia.

4 artikla

Olennaisuuden arvioiminen

1. Kolmas maa määritetään Euroopan unionin pankkisektorin kannalta olennaiseksi ja lisätään olennaisten kolmansien maiden luetteloon seuraavissa olosuhteissa:

a) kyseiseen kolmanteen maahan liittyvien vastuiden aritmeettinen keskiarvo viitepäivämäärää edeltävinä kahdeksana vuosineljänneksenä oli vähintään 1 prosentti vähintään yhden 3 artiklan 2 kohdassa luetellun mittarin osalta; ja

b) viitepäivämäärää edeltävien kahden vuosineljänneksen vastuut olivat vähintään 1 prosentti vähintään yhden 3 artiklan 2 kohdassa luetellun mittarin osalta.

2. Kolmas maa poistetaan olennaisten kolmansien maiden luettelosta, kun

a) kyseiseen maahan liittyvien vastuiden aritmeettinen keskiarvo viitepäivämäärää edeltävinä 12 vuosineljänneksenä oli vähemmän kuin 1 prosentti kaikkien 3 artiklan 2 kohdassa lueteltujen mittarien osalta; ja

b) viitepäivämäärää edeltävien kahden vuosineljänneksen vastuut olivat vähemmän kuin 1 prosentti kaikkien 3 artiklan 2 kohdassa lueteltujen mittarien osalta.

3. EJRK:n sihteeristö seuraa 1 kohdassa vahvistettujen kriteerien perusteella Euroopan unionin pankkisektorin kannalta olennaiseksi määritettyä kolmatta maata.

4. EJRK:n sihteeristö tarkistaa olennaisten kolmansien maiden luettelon vuosittain ja antaa ehdotuksen neuvoo-antavalle tekniselle komitealle. Ehdotus perustuu asianomaisen kalenterivuoden joulukuun 31 päivää edeltäneitä 12 vuosineljännestä koskeviin valvontatietoihin. Ehdotus annetaan neuvoo-antavalle tekniselle komitealle asianomaisen kalenterivuoden kesäkuun 30 päivään mennessä. Neuvoo-antava tekninen komitea voi harkintavaltansa perusteella muuttaa ehdotusta ennen sen toimittamista hallintoneuvoston hyväksyttäväksi erityisesti tapauksissa, joissa EJRK on antanut suosituksen direktiivin 2013/36/EU 138 artiklan mukaisesti ja kolmas maa, jota tämä suositus koskee, olisi poistettava olennaisten kolmansien maiden luettelosta.

5. Hallintoneuvosto hyväksyy päätöksen olennaisten kolmansien maiden luettelon muutoksista neuvoo-antavan teknisen komitean ehdotuksen perusteella. Muutokset olennaisten kolmansien maiden luetteloon julkaistaan EJRK:n verkkosivulla.

5 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Vuoden 2014 toisen vuosineljänneksen viitetietojen perusteella koottuun alkuperäiseen olennaisten kolmansien maiden luetteloon sisältyvät maat olivat Brasilian liittotasavalta, Kiinan kansantasavallan erityishallintoalue Hongkong, Kiinan kansantasavalta, Turkin tasavalta, Venäjän federaatio ja Amerikan yhdysvallat.

2. Vuonna 2017 toteutettavassa olennaisten kolmansien maiden luettelon tarkistuksessa valvontatietojen, joiden viitepäivämäärä on 31. päivä joulukuuta 2016, perusteella, ei sovelleta 4 artiklan 2 kohdassa vahvistettuja kriteerejä maiden luettelosta poistamiselle.

6 artikla

Voimaantulo

Tätä päätöstä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2016.

Tehty Frankfurt am Mainissa 11 päivänä joulukuuta 2015.

EJRK:n puheenjohtaja

Mario DRAGHI
